

Sinteza monetară nr. 6 * 2004

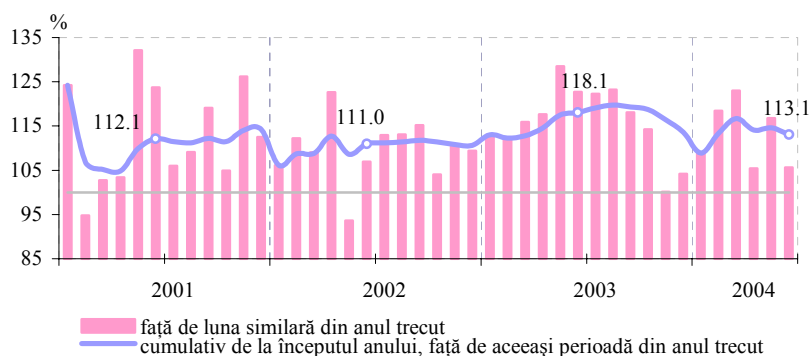
Iunie

Sectorul real*

În luna iunie 2004 volumul **producției industriale** s-a majorat în termeni reali cu 5.6 la sută față de luna similară a anului 2003 și a constituit 991.8 mil. lei.

De la începutul anului până în iunie 2004 volumul producției industriale a constituit 6086.2 mil. lei, nivel superior cu 13.1 la sută (în prețurile medii ale anului 2003) față de perioada respectivă din anul precedent (graficul nr.1).

Graficul nr. 1. Producția industrială în prețurile medii din anul precedent

Sporirea volumului producției industriale în ianuarie-iunie 2004 a fost susținută de două activități sectoriale de bază: industria extractivă și industria prelucrătoare. Industria prelucrătoare (84.8 la sută din totalul producției industriale) a contribuit la creșterea reală a producției industriale cu 13.4 puncte procentuale, inclusiv industria alimentară și a băuturilor – cu 6.2 puncte procentuale, fabricarea de articole de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor – cu 2.3 puncte procentuale, recuperarea deșeurilor și a resturilor de metale reciclabile – cu 1.6 puncte procentuale, producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei – cu 1.4 puncte procentuale. Industria prelucrătoare și-a majorat volumul producției în termeni reali cu 15.8 la sută față de perioada respectivă a anului 2003. Corespunzător, industria extractivă a crescut cu 28.9 la sută, iar în sectorul energie electrică și termică, gaze și apă volumul produs s-a diminuat cu 3.4 la sută.

Totodată, volumul producției industriale s-a diminuat în comparație cu ianuarie-iunie 2003 în activitățile: producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri (cu 20.1 la sută), producția mijloacelor de transport rutier (cu 12.6 la sută), fabricarea produselor de tutun (cu 10.0 la sută)

De menționat că, din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (610 de întreprinderi) în 43.8 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Productivitatea muncii în semestrul I, 2004 a crescut cu 10.3 la sută față de perioada similară a anului precedent, media lunară fiind de 82.6 mii lei la un salariat din

* în baza informației Departamentului Statistică și Sociologie, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

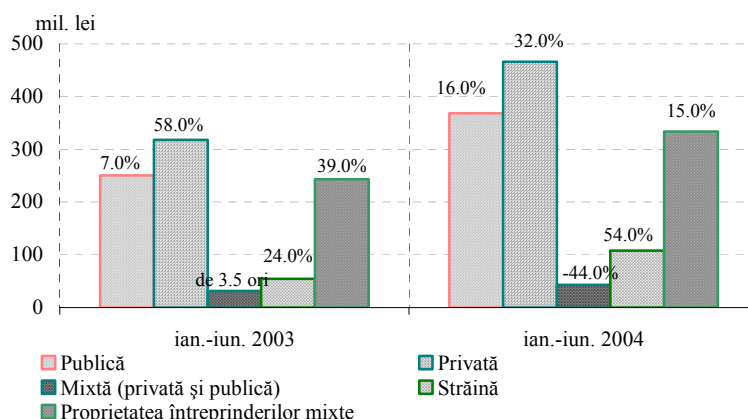
industrie. Cea mai mare productivitate a muncii și, totodată, cel mai înalt ritm de creștere a fost înregistrat în activitatea recuperarea deșeurilor și resturilor de materiale reciclabile, media lunară fiind de 1621.3 mii lei la un salariat, iar creșterea reală față de ianuarie-iunie 2003 a fost de 2.7 ori.

Întreprinderile cu capital privat au produs în perioada analizată 38.5 la sută din producția industrială, fiind în creștere în termeni reali cu 18.6 la sută față de ianuarie-iunie 2003. Cea mai mare creștere reală a fost consemnată în proprietatea mixtă (publică și privată) – cu 21.7 la sută. În același timp, în proprietatea publică volumul producției industriale s-a diminuat cu 1.8 la sută.

Investițiile în capital fix realizate în economie în ianuarie–iunie 2004 au însumat 1319.4 mil. lei, fiind în creștere cu 19.0 la sută (în termeni reali) față de perioada similară din anul anterior. Investițiile în lucrări de construcții–montaj (50.9 la sută din total) au înregistrat o creștere cu 51.0 la sută față de aceeași perioadă a anului 2003. Investițiile în utilaje, unelte și inventar au constituit 600.1 mil. lei (45.7 la sută din total), diminuându-se cu 5.0 la sută.

Semnificativ este faptul că dinamica investițiilor private continuă să fie superioară dinamicii investițiilor din sectorul public. Investițiile din sectorul privat (35.3 la sută din total investiții) au crescut cu 32.0 la sută (graficul nr.2).

Graficul nr. 2. Volumul și dinamica investițiilor în capital fix pe forme de proprietate

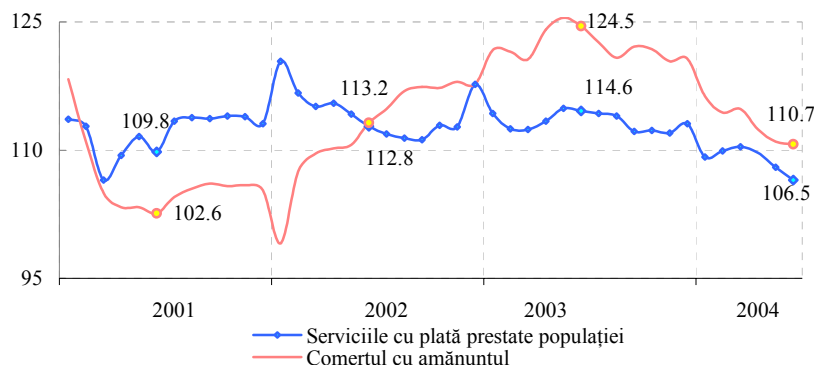

Valoarea investițiilor alocate în sfera productivă în perioada de raport a însumat 941.1 mil. lei, majorându-se cu 12.0 la sută față de perioada similară din anul 2003, din care 29.9 la sută au fost realizate în sectorul privat cu un spor de 43.0 la sută. În sfera neproductivă au fost realizate investiții cu 43.0 la sută mai mult față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

În structura surselor de proveniență a investițiilor cota maximă le-a revenit în continuare mijloacelor proprii – 68.3 la sută din total, față de 75.2 la sută în perioada similară a anului 2003. A doua sursă importantă au fost investițiile străine – 17.8 la sută din total, fiind în creștere cu 1.7 puncte procentuale în comparație cu perioada corespunzătoare din anul precedent. Sursele bugetare au contribuit cu 8.9 la sută în investițiile în capital fix, iar creditul bancar – cu 4.1 la sută.

Comerțul cu amănuntul desfășurat prin unitățile comerciale a totalizat 3460.0 mil. lei în perioada ianuarie-iunie 2004, marcând o creștere reală cu 10.7 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 2003 (graficul nr. 3).

Graficul nr. 3. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, %

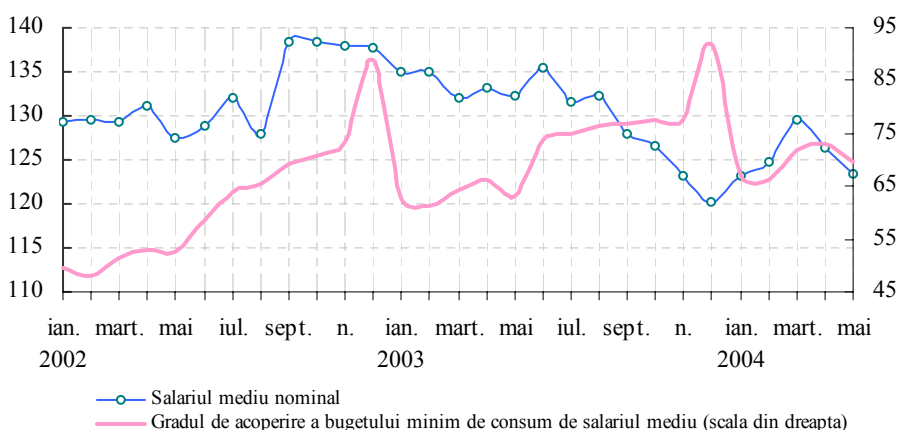

De menționat că, unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor cu 10.5 la sută, realizând 68.6 la sută din totalul vânzărilor cu amănuntul. În același timp, volumul vânzărilor cu amănuntul în proprietatea publică s-a redus cu 7.8 la sută față de perioada respectivă din anul precedent.

Volumul **serviciilor cu plată prestate populației** în ianuarie-iunie 2004 a constituit 2587.2 mil. lei, sporind în termeni reali cu 6.5 la sută față de perioada similară a anului trecut (graficul nr. 3). În majoritatea formelor de proprietate evoluția a fost pozitivă, excepție fiind scăderea cu 4.3 la sută a volumului de servicii prestate în proprietatea mixtă (publică și privată). Ca și în perioadele precedente, serviciile prestate în proprietatea publică au fost preponderente, constituind 43.3 la sută din volumul total al serviciilor.

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna mai 2004 a constituit 1048.6 lei, fiind în creștere nominală cu 23.5 la sută și în termeni reali cu 9.1 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut (graficul nr. 4).

Graficul nr. 4. Dinamica indicatorilor, %

*la întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

La 31 mai 2004 suma restanțelor pentru retribuirea muncii, cu termenul de achitare expirat, a constituit 166.0 mil. lei (fiind în creștere cu 3.3 mil. lei față de 30 aprilie 2004).

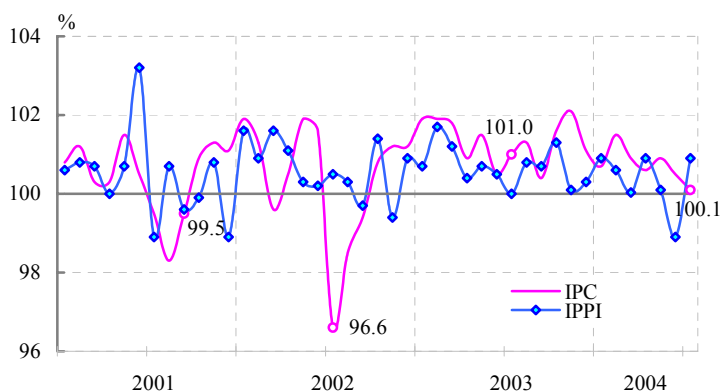
Bugetul minim de consum, calculat pentru o persoană aptă de muncă, a constituit în luna mai 1509.0 lei, majorându-se cu 54 lei față de aprilie 2004. În structura componentelor bugetului minim de consum ponderea produselor alimentare a crescut cu 1.6 puncte procentuale, alcătuind 44.9 la sută din total, mărfurile nealimentare – 28.9 la sută și serviciile – 26.2 la sută.

Gradul de acoperire a bugetului minim de consum de salariul mediu (69.5 la sută) a crescut cu 6.2 puncte procentuale în comparație cu perioada similară a anului 2003.

Nivelul inflației

Rata inflației în luna iunie a constituit 0.1 la sută (graficul nr. 5). Prețurile la produsele alimentare s-au diminuat față de luna mai 2004 cu 0.7 la sută, iar la mărfurile nealimentare și serviciile prestate populației s-au majorat, respectiv, cu 1.3 și 0.3 la sută.

Graficul nr. 5. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a prețurilor producției industriale (IPPI)

Creșteri mai mari de **prețuri la produsele alimentare**, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la pește proaspăt – cu 6.1 la sută, la carne și preparate din carne – cu 1.8 la sută. În același timp, s-au înregistrat reduceri de prețuri la ouă – cu 13.8 la sută, la lapte și produse lactate – cu 2.3 la sută.

La mărfurile nealimentare creșteri de prețuri s-au consemnat la combustibil – cu 7.5 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** creșteri mari de prețuri au fost înregistrate la transportul de pasageri – cu 1.9 la sută, inclusiv la transportul de troleibuze, auto prin oraș – cu 3.8 la sută.

Contribuția elementelor de formare a indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Mai 2004		Iunie 2004	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	0.5	100.0%	0.1	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.10	20.0	-0.35	-350.0
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.33	66.0	0.38	380.0
<i>Servicii cu plată</i>	0.07	14.0	0.07	70.0

Sursa: DSS și BNM

De la începutul anului 2004 creșterea prețurilor a constituit 4.5 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 2.4 la sută, la mărfurile nealimentare – 5.9 la sută și la servicii – 7.1 la sută. În luna mai 2004 *inflația cumulativă pentru 12 luni* a reprezentat 12.2 la sută.

Prețurile producției industriale în luna iunie s-au majorat cu 0.9 la sută față de luna precedentă (graficul nr. 5). De la începutul anului curent creșterea prețurilor producției industriale a fost de 1.6 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

În baza dinamicii indicelui prețurilor de consum, indicatorilor monetari și macroeconomici, Consiliul de Administrație al BNM a aprobat la 24 iunie 2004 ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM:

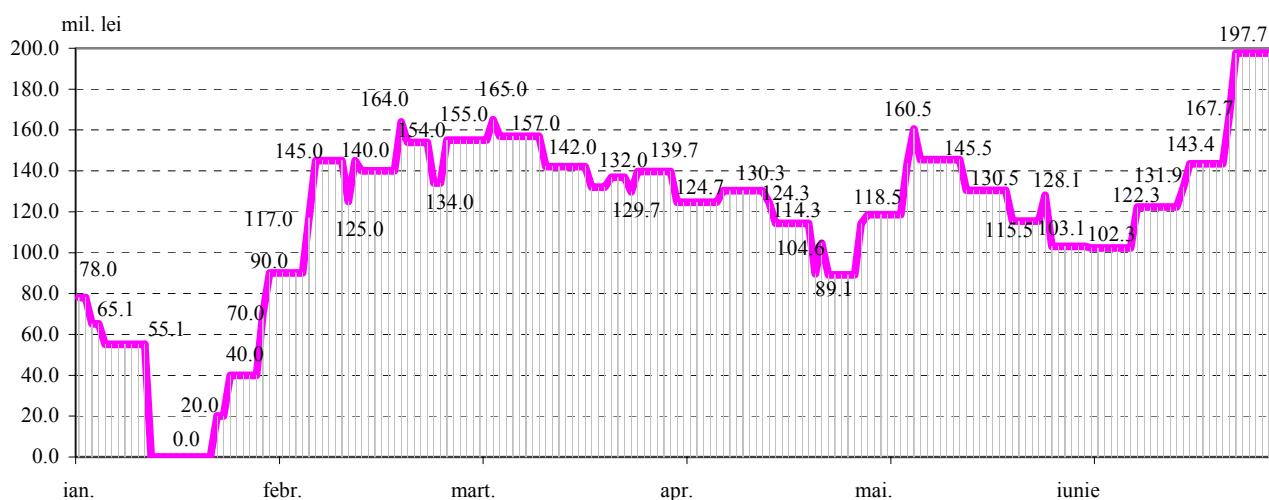
- ✓ **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 14.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 16.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 17.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM de la băncile comerciale – 5.0 la sută anual (în majorare cu 2.0 puncte procentuale).

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) a fost menținută la nivelul de 11.5 la sută anual.

Operațiunile de piață deschisă

Pe parcursul lunii iunie 2004 Banca Națională a Moldovei a intensificat operațiunile de sterilizare, absorbind excedentul de lichiditate din sistemul bancar în volum de 151.2 mil. lei (volumul net sterilizat a totalizat 93.6 mil. lei). Volumul lichidității sterilizat de BNM la sfârșitul lunii iunie s-a cifrat la 197.7 mil. lei, cu 94.6 mil. lei în majorare față de sfârșitul lunii mai (graficul nr. 6).

Graficul nr. 6. Volumul zilnic sterilizat de BNM prin operațiuni REPO de vânzare a HVS, vânzări definitive de HVS și depozite acceptate de la băncile comerciale în perioada ianuarie – iunie 2004

În luna iunie 2004 în cadrul **operațiunilor de piață deschisă** au fost efectuate patru **vânzări definitive de HVS** din portofoliul Băncii Naționale a Moldovei. La licitații au fost oferite titluri cu scadența de 84 zile în volum de 105.0 mil. lei. Pe fundalul unei cereri a băncilor comerciale de 130.3 mil. lei, vânzările au însumat 92.7 mil. lei la prețul de vânzare-cumpărare (tabelul nr.2). Ratele profitului la titlurile tranzacționate au fost cuprinse între 12.20 la sută și 14.64 la sută.

De menționat că, în luna iunie Banca Națională a Moldovei a răscumpărat HVS vândute anterior băncilor în cadrul **operațiunilor REPO de vânzare** în volum de 17.3 mil. lei la prețul de răscumpărare. Totodată, au ajuns la scadență titluri de stat din cele vândute anterior din portofoliul Băncii Naționale a Moldovei în volum de 15.0 mil. lei.

Tabelul nr. 2. Dinamica operațiunilor de piață deschisă cu HVS în perioada ianuarie-iunie 2004

Perioada	Tipul operațiunii	Volumul ofertei la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul cererii la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul HVS comercializate la prețul de vânzare (mil. lei)	Rata nominală medie ponderată, %
Ianuarie 2004	REPO de vânzare	70.0	117.5	70.0	9.77
Februarie	REPO de vânzare	75.0	66.5	63.0	10.94
Martie	REPO de vânzare	35.0	51.5	30.0	13.06
	Vânzări definitive	25.0	38.3	24.7	13.88
Aprilie	REPO de vânzare	15.0	10.0	0.0	0.0
	Vânzări definitive	70.0	79.0	48.5	15.08
Mai	REPO de vânzare	25.0	22.1	17.0	14.56
	Vânzări definitive	25.0	27.9	12.6	14.36
Iunie	Vânzări definitive	105.0	130.3	92.7	13.66

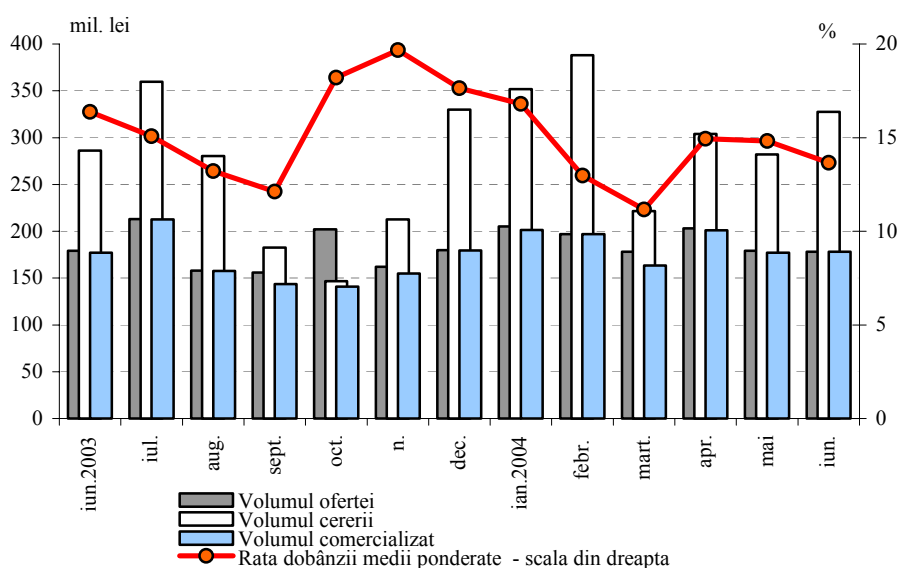
Licitațiile de depozit

În perioada analizată BNM a efectuat trei *licitații de depozit*. Volumul total propus băncilor pentru plasare a constituit 80.0 mil. lei. Volumul cererilor s-a cifrat la 58.5 mil. lei și a fost integral acceptat de BNM la rate ale dobânzii cuprinse între 11.20 la sută și 13.50 la sută. Termenul plasamentelor a fost de 49 zile.

Pietele financiare

Pe parcursul lunii iunie pe piața primară a titlurilor de stat au fost lansate 20 emisiuni de HVS, reprezentând bonuri de trezorerie și bonuri de acoperire a decalajului de casă. Volumul total al ofertei a constituit 178.0 mil. lei, fiind cu 1.0 mil. lei (0.6 la

Graficul nr. 7. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

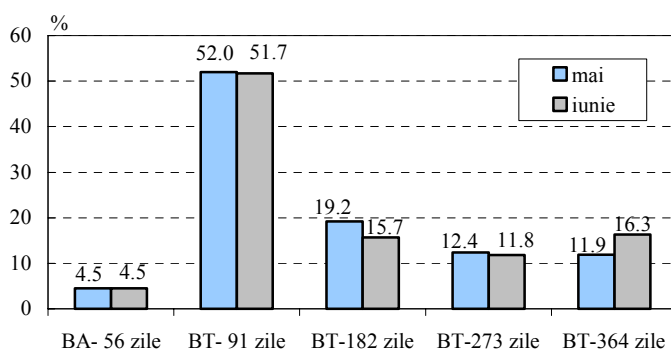

sută) în reducere față de luna mai (graficul nr. 7). Volumul solicitat de băncile comerciale s-a majorat cu 45.6 mil. lei (16.2 la sută) până la 327.6 mil. lei, depășind de 1.8 ori oferta. La licitații au fost plasate HVS în volum de 178.0 mil. lei, din care 134.6 mil. lei (75.6 la sută) au fost procurate de băncile comerciale, cu 11.9 mil. lei mai puțin față de luna mai

2004. Respectiv, procurările de HVS de către investitorii autohtoni au constituit 43.4 mil. lei, sau 24.4 la sută din volumul emis.

În profilul scadențelor HVS comercializate pe piața primară, cota predominantă au deținut-o în continuare titlurile pe termen de 91 zile, constituind 51.7 la sută (graficul nr. 8). Totodată, s-a majorat ponderea cumulată a titlurilor cu scadențele de 273 și 364 zile cu 3.8 puncte procentuale până la nivelul de 28.1 la sută din contul reducerii cu 3.5 puncte procentuale a ponderii HVS cu scadența de 182 zile. Ca urmare a acestor modificări scadența medie a titlurilor de stat emise a crescut de la 158 zile până la 165 zile.

Graficul nr. 8. Structura HVS comercializate pe piața primară

În luna iunie 2004 cererea sporită la titlurile de stat a contribuit la evoluția descendentă a randamentelor. Astfel, **rata medie nominală a dobânzii** la titlurile de stat cu scadența de până la un an plasate pe piața primară a înregistrat o diminuare cu 1.17 puncte procentuale până la nivelul de 13.65 la sută anual. În ansamblu pe scadențe, cea mai accentuată reducere, cu 1.28 puncte procentuale, a fost înregistrată la rata medie a dobânzii la titlurile pe termen de 182 zile (tabelul nr. 3).

Tabelul nr. 3. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la HVS în profilul scadențelor

	BA 56 zile	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 273 zile	BT 364 zile
Mai	8.66	14.81	15.15	15.67	16.02
Iunie	8.61	13.31	13.87	14.92	15.35

Răscumpărările HVS cu scadența în luna iunie 2004 au însumat 163.6 mil. lei la valoarea nominală. La finele lunii volumul titlurilor de stat în circulație (plasate la licitațiile pe piața primară) a constituit 894.9 mil. lei la prețul de cumpărare, fiind cu 118.7 mil. lei în creștere față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2003.

La data de 30 iunie 2004 în **Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)** au fost înregistrate HVS în volum total de 3781.3 mil. lei la valoarea nominală, inclusiv HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară în volum de 967.0 mil. lei (25.6 la sută).

Activitatea băncilor comerciale pe piața monetară

Pe ansamblul lunii iunie piața monetară a consemnat evoluții pozitive pe principalele sale segmente.

Astfel, volumul operațiunilor pe **piața secundară a titlurilor de stat** în luna iunie 2004 s-a majorat cu 2.8 mil. lei față de perioada precedentă, însumând 30.2 mil. lei (tabelul nr. 4). Preferințele participanților pieței secundare au fost îndreptate spre HVS cu scadențele de la 28 până la 91 zile, a căror pondere în volumul total a constituit 57.2 la sută. De menționat, de asemenea, preponderența tranzacțiilor de tip bancă-bancă (62.3 la sută din volumul total al operațiunilor pe piața secundară).

Tabelul nr. 4. Operațiunile efectuate de bănci pe piața monetară

Perioada	Piața secundară a HVS (vânzări-cumpărări)			REPO cu HVS			Credite interbancare			Volumul total 4+7+10 (mil. lei)
	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ianuarie 2004	81	14.14	11.4	-	-	-	6	16.21	345.0	356.4
Februarie	99	12.48	31.7	-	-	-	14	15.45	277.4	309.1
Martie	51	13.29	53.2	13	14.50	5.0	2	14.29	236.7	294.9
Aprilie	50	13.78	17.6	14	14.14	15.2	6	14.78	421.5	454.3
Mai	70	13.45	27.4	16	13.73	7.2	10	14.46	295.5	330.1
Iunie	80	13.38	30.2	14	13.79	14.6	2	13.58	356.5	401.3

Piața creditelor interbancare în lei în perioada gestionară de asemenea a consemnat o creștere a rulajului cu 61.0 mil. lei (20.6 la sută) față de luna mai, înregistrând valoarea de 356.5 mil. lei. Din volumul total al creditelor acordate 97.5 la sută au reprezentat creditele overnight (cu rata medie a dobânzii de 13.60 la sută).

În luna iunie au fost înregistrate **tranzacții reversibile interbancare cu titluri de stat** în volum de 14.6 mil. lei la prețul de vânzare, rata REPO fiind de 13.79 la sută.

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* s-a majorat cu 127.8 mil. lei (2.1 la sută) pe parcursul lunii, constituind 6290.0 mil. lei la 30 iunie 2004. Această evoluție s-a datorat creșterii atât a soldului creditelor **în MDL** cu 93.8 mil. lei (2.5 la sută), cât și a soldului creditelor **în valută străină** (exprimate în MDL) cu 34.0 mil. lei (1.4 la sută).

În cadrul creditelor **în MDL** a fost înregistrată majorarea soldului creditelor acordate întreprinderilor private cu 81.7 mil. lei (2.9 la sută) și celui al creditelor acordate persoanelor fizice cu 32.8 mil. lei (6.2 la sută), în timp ce soldul creditelor acordate întreprinderilor de stat s-a micșorat cu 20.7 mil. lei (5.3 la sută).

Tabelul nr. 5. Dinamica creditelor acordate de băncile comerciale (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Credite acordate				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	6055.2	3468.8	2586.4	832.5	473.2	19.40	359.3	11.20
Ianuarie 2004	5983.1	3452.4	2530.8	412.3	248.3	20.45	164.0	11.40
Februarie	6015.1	3559.0	2456.1	575.9	355.9	20.78	220.0	11.48
Martie	6168.1	3756.3	2411.8	893.0	593.8	20.83	299.2	11.61
Aprilie	6068.4	3771.8	2296.6	701.3	424.9	20.90	276.4	11.43
Mai	6162.2	3777.9	2384.3	621.3	338.7	21.32	282.6	11.50
Iunie	6290.0	3871.7	2418.3	784.5	469.2	21.05	315.3	11.12

Sporirea **soldului creditelor în valută străină** s-a produs în urma creșterii soldului creditelor acordate întreprinderilor private cu 21.3 mil. lei (0.9 la sută), atunci când soldul creditelor acordate întreprinderilor de stat a crescut cu 12.7 mil. lei (25.0 la sută). Echivalentul creditelor **în valută străină** în dolari SUA a constituit 202.4 mil. USD, fiind în creștere cu 3.9 mil. USD (2.0 la sută) față de mai 2004.

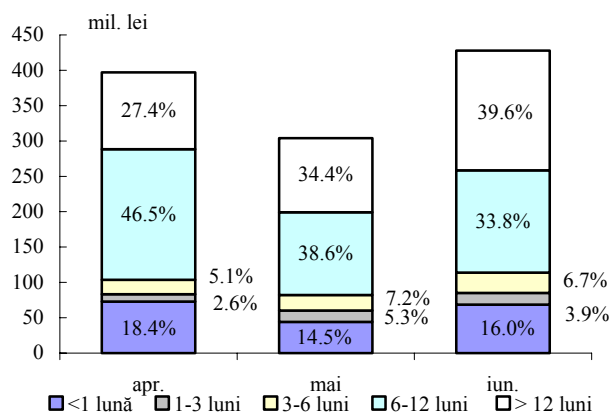
Volumul creditelor acordate în MDL în luna iunie a constituit 469.2 mil. lei, fiind în creștere cu 130.5 mil. lei (38.5 la sută) față de cel înregistrat în luna precedentă.

* conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate guvernului.

Cota-parte a creditelor acordate persoanelor juridice a constituit 91.2 la sută din volumul total al creditelor acordate în moneda națională.

Cele mai solicitate de către persoanele juridice au fost creditele pe termen de peste 12 luni, fiind acordate cu o rată medie de 19.72 la sută în volum de 169.5 mil. lei. Ponderea acestora a constituit 39.6 la sută, majorându-se cu 5.2 puncte procentuale față de luna mai 2004. Totodată, a crescut cu 1.5 puncte procentuale ponderea creditelor acordate pe termen de până 1 lună, constituind 16.0 la sută din volumul total al creditelor în moneda națională (graficul nr. 9).

Graficul nr. 9. Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale

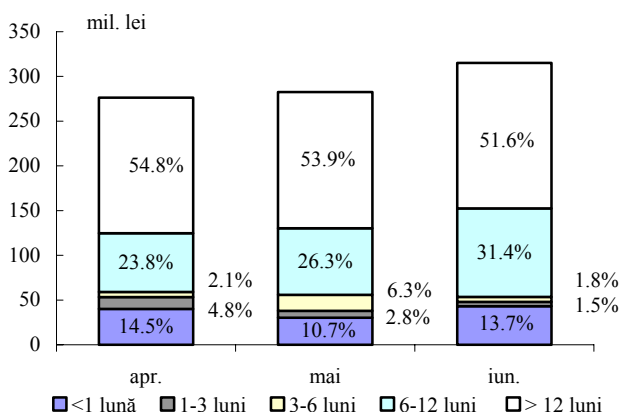
În iunie 2004 **rata medie a dobânzii**

la creditele în moneda națională acordate persoanelor juridice a scăzut cu 0.21 puncte procentuale până la 20.91 la sută, iar cea aferentă creditelor acordate persoanelor fizice s-a micșorat cu 0.61 puncte procentuale, constituind 22.49 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 315.3 mil. lei (26.3 mil. USD), fiind cu 2.3 mil. USD superior celui din luna mai 2004.

În structura creditelor acordate în valută străină persoanelor juridice cota-parte maximală (51.6 la sută) au deținut-o în continuare creditele pe termen de peste 12 luni (acordate cu o rată medie a dobânzii de 11.09 la sută). Cel mai înalt ritm al creșterii l-au avut creditele acordate pe termen de la 6 până la 12 luni, a căror pondere s-a majorat cu 5.1 puncte procentuale (graficul nr. 10).

Graficul nr. 10. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a scăzut cu 0.38 puncte procentuale, constituind 11.12 la sută.

În perioada de referință **soldul depozitelor*** în sistemul bancar a însumat 6245.3 mil. lei, majorându-se cu 164.7 mil. lei (2.7 la sută) față de luna mai 2004. Creșterea acestuia a fost generată de sporirea soldului depozitelor în moneda națională cu 171.6

* conform metodologiei FMI, din total depozite în sistemul bancar sunt excluse mijloacele băncilor comerciale și ale altor instituții financiare; conturile bugetului de stat; mijloacele extrabugetare; depozitele persoanelor fizice și juridice nerezidente.

mil. lei (5.5 la sută), în timp ce soldul depozitelor în valută străină a consemnat o scădere cu 6.9 mil. lei (0.2 la sută).

Ponderea depozitelor la vedere în totalul depozitelor a fost de 39.8 la sută, volumul acestora (2484.1 mil. lei) majorându-se cu 49.0 mil. lei față de luna precedentă. În structura lor, soldul depozitelor la vedere în moneda națională s-a majorat cu 102.2 mil. lei (7.8 la sută), iar cel al depozitelor în valută străină s-a redus cu 53.2 mil. lei (4.8 la sută).

Soldul depozitelor la termen s-a majorat cu 115.7 mil. lei, constituind 3761.2 mil. lei.

Tabelul nr. 6. Dinamica depozitelor la termen în băncile comerciale (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	3282.6	1469.6	1813.0	543.9	261.3	14.20	282.6	4.19
Ianuarie 2004	3460.1	1599.8	1860.3	555.4	289.7	14.82	265.7	4.27
Februarie	3490.2	1671.0	1819.2	448.7	217.7	14.70	231.0	4.52
Martie	3531.9	1725.9	1806.0	465.2	210.4	15.01	254.8	4.83
Aprilie	3501.0	1743.1	1757.9	452.3	185.6	15.40	266.7	4.65
Mai	3645.5	1786.9	1858.6	423.6	203.1	14.99	220.5	4.74
Iunie	3761.2	1856.3	1904.9	512.2	266.2	14.80	246.0	5.18

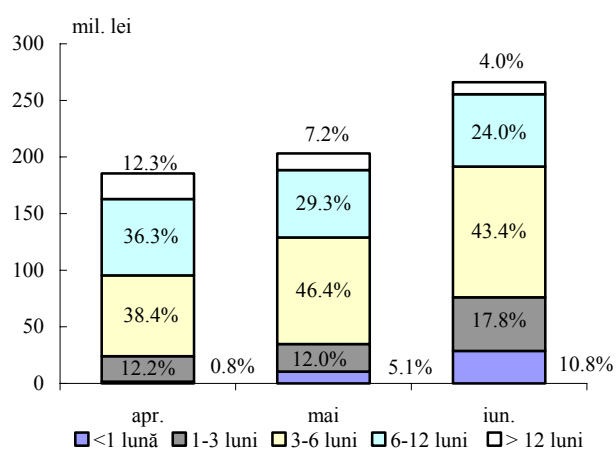
Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 1856.3 mil. lei, majorându-se cu 69.4 mil. lei (3.9 la sută) față de perioada precedentă.

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în luna iunie a constituit 266.2 mil. lei, fiind cu 63.1 mil. lei superior celui din luna mai 2004.

În structura depozitelor la termen atrase în MDL s-a consemnat creșterea cu 5.8 puncte procentuale și cu 5.7 puncte procentuale, respectiv, a ponderilor depunerilor pe termen de la 1 până la 3 luni și de până la 1 lună. Totodată, celelalte categorii de depozite au înregistrat ponderi mai reduse față de luna precedentă (graficul nr. 11).

În luna iunie **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** s-a micșorat cu 0.19 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente, constituind 14.80 la sută (12.16 la sută

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de băncile comerciale

pentru persoane juridice și 15.61 la sută pentru persoane fizice față de 12.47 la sută și 15.81 la sută, respectiv, în luna mai 2004).

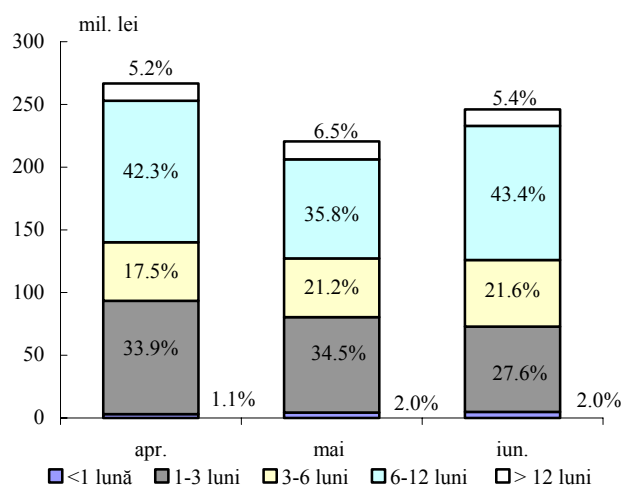
Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 46.3 mil. lei (2.5 la sută), alcătuind 1904.9 mil. lei. Această evoluție s-a datorat atât creșterii soldului depunerilor populației cu 25.1 mil. lei (1.5 la sută), cât și a soldului depunerilor persoanelor juridice cu 21.2 mil. lei (9.7 la sută).

În perioada gestionară **volumul depozitelor la termen în valută străină** a constituit 246.0 mil. lei, majorându-se cu 25.5 mil. lei (11.6 la sută), în special din contul creșterii volumului depunerilor persoanelor fizice cu 20.1 mil. lei (10.0 la sută).

În diviziune pe termene ale depunerilor atrase în valută străină, cota predominantă și în creștere cu 7.6 puncte procentuale (43.4 la sută) au deținut-o în continuare depozitele pe termen de la 6 până la 12 luni. De menționat, totodată, reducerea cu 6.9 puncte procentuale până la 27.6 la sută a ponderii depunerilor pe termen de la 1 până la 3 luni (graficul nr. 12).

În perioada de referință **rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină** s-a majorat cu 0.44 puncte procentuale, constituind 5.18 la sută (pentru persoanele juridice aceasta a crescut cu 3.29 puncte procentuale până la 7.57 la sută, iar pentru persoanele fizice ea s-a majorat cu 0.14 puncte procentuale, alcătuind 4.92 la sută).

Graficul nr. 12. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de băncile comerciale

Masa monetară

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul lunii iunie s-a majorat cu 334.2 mil. lei, sau cu 5.8 la sută. În același timp, **masa monetară M3** a crescut cu 327.4 mil. lei, sau cu 3.7 la sută.

Creșterea indicatorului **M2** a fost determinată de majorarea volumului numerarului în circulație cu 162.7 mil. lei (6.0 la sută) și a soldului depozitelor în moneda națională cu 171.6 mil. lei (5.5 la sută). Totodată, soldul instrumentelor pieței monetare s-a micșorat cu 0.1 mil. lei.

Depozitele în valută străină au crescut cu 0.8 mil. USD. De menționat că, soldul acestor depozite, exprimate în lei, s-a micșorat cu 6.9 mil. lei, ca urmare a aprecierii leului moldovenesc. Ponderea depozitelor în valută străină în volumul total al masei monetare s-a micșorat de la 33.9 la sută în mai până la 32.6 la sută în luna iunie 2004.

Schimbările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr.7.

Tabelul nr. 7. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei

Componentele masei monetare	Apr. 2004	Pond. %	Mai 2004	Creșt. %	Pond. %	Iun. 2004	Creșt. %	Pond. %
MASA MONETARĂ (M3)	8421.71	100	8771.77	4.2	100	9099.13	3.7	100
MASA MONETARĂ (M2)	5683.01	67.5	5795.79	2.0	66.1	6130.01	5.8	67.4
BANI ÎN CIRCULAȚIE	2665.06	31.6	2690.69	1.0	30.7	2853.38	6.0	31.4
DEPOZITE LA VEDERE	1272.08	15.1	1317.75	3.6	15.0	1419.94	7.8	15.6
- ale persoanelor juridice	1042.32	12.4	1088.94	4.5	12.4	1180.99	8.5	13.0
- ale persoanelor fizice	229.76	2.7	228.81	-0.4	2.6	238.95	4.4	2.6
DEPOZITE LA TERMEN (inclusiv pe termen lung)	1743.11	20.7	1786.88	2.5	20.4	1856.28	3.9	20.4
- ale persoanelor juridice	340.8	4.1	356.59	4.6	4.1	367.18	3.0	4.0
- ale persoanelor fizice	1402.31	16.6	1430.29	2.0	16.3	1489.10	4.1	16.4
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	2738.70	32.5	2975.99	8.7	33.9	2969.12	-0.2	32.6
- ale persoanelor juridice	844.86	10	974.63	15.4	11.1	935.56	-4.0	10.3
- ale persoanelor fizice	1893.84	22.5	2001.36	5.7	22.8	2033.56	1.6	22.3
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	2.76	0.1	0.47	-83.0	0.0	0.41	-12.8	0.0

Activele externe nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au majorat cu 17.7 mil. USD, totalizând 226.7 mil. USD. În structura acestora activele externe nete ale BNM au sporit cu 25.0 mil. USD, iar activele externe nete ale băncilor comerciale s-au micșorat cu 7.3 mil. USD.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au majorat cu 64.8 mil. lei (1.0 la sută). În luna iunie cererile de plăți față de Guvern ale sistemului bancar au crescut cu 65.8 mil. lei, inclusiv cele ale băncilor comerciale - cu 144.1 mil. lei, iar cele ale BNM s-au micșorat cu 78.3 mil. lei (pe contul vânzării nete a HVS din portofoliul BNM pe piața deschisă în volum de 77.7 mil. lei).

Pe parcursul lunii iunie cererile de plăți ale BNM față de băncile comerciale s-au redus cu 18.5 mil. lei, pe seama acceptării nete a depunerilor băncilor comerciale la BNM în volum de 33.5 mil. lei (acceptate – 58.5 mil. lei, achitate – 25.0 mil. lei), rambursării creditelor acordate CCL în volum de 0.9 mil. lei și calculării dobânzii la aceste credite în volum de 1.3 mil. lei. Totodată, răscumpărarea HVS prin acordul REPO în sumă de 17.0 mil. lei și achitarea dobânzii calculate la aceste operațiuni în volum de 0.2 mil. lei au condiționat creșterea cererii de creditare față de băncile comerciale.

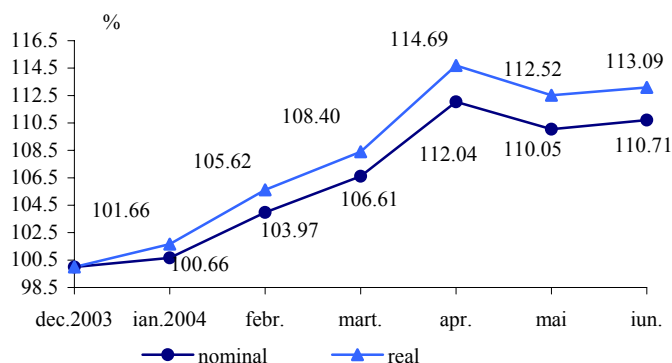
Piața valutară

În luna iunie curent **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a apreciat de la 12.0168 MDL pentru 1 USD la începutul lunii până la 11.9505 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

Comparativ cu luna decembrie 2003 leul moldovenesc a marcat o apreciere cu 10.71 la sută în termeni nominali și cu 13.09 la sută în termeni reali* (graficul nr. 13).

* cotare indirectă (USD/MDL)

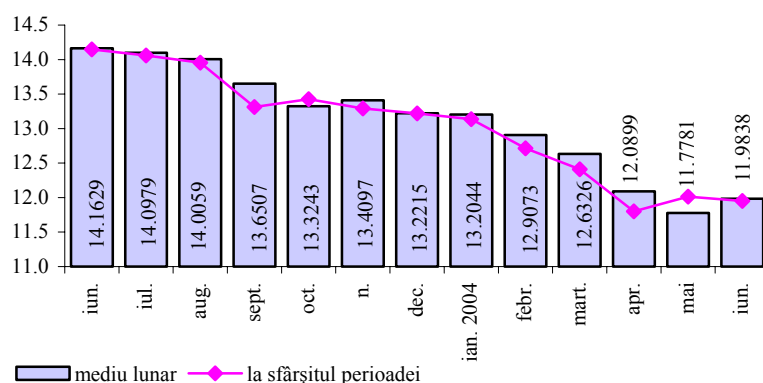
Graficul nr. 13. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2003 =100)

majorându-se față de luna mai 2004 cu 30.0 mil. USD. În luna iunie rulajul Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară a constituit 39.7 mil. USD, față de 13.2 mil. USD în luna mai.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a depreciat de la 14.1253 MDL în luna mai 2004 până la 14.5371 MDL pentru 1 euro în luna iunie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de euro constituia 14.6636 MDL, iar la sfârșitul lunii – 14.5222 MDL pentru 1 euro.

Graficul nr. 14. Cursul de schimb MDL/USD

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.4063 MDL în luna mai 2004 până la 0.4128 MDL pentru 1 rublă rusească în luna iunie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4144 MDL, iar la sfârșitul lunii – 0.4113 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna iunie 2004 a fost de 413.7 mil. USD, fiind cu 4.4 la sută inferior celui din luna mai 2004. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra MDL) pe parcursul lunii iunie 2004 au constituit 221.4 mil. USD, iar vânzările – 192.3 mil. USD.

Din rulajul total tranzacțiile în dolari SUA au constituit 75.6 la sută, în euro – 20.7 la sută, în ruble rusești – 3.3 la sută și în hrivne ucrainene – 0.3 la sută .

Stocul **datoriei publice directe și garantate de stat** la situația din 30 iunie 2004 a constituit 876.74 mil. USD (inclusiv arieratele de dobândă și creditele acordate de FMI, tabelul nr. 8).

Tabelul nr. 8. Datoria externă (mil. USD)

	Sold la 31.05.2004	Iunie				Sold la 31.06.2004
		intrări	rambursări	arierate de dobândă	diferența de curs	
Datoria publică	794.58	1.70	4.37	0.26	1.60	793.77
Datoria publică garantată	76.35	0.00	0.74	0.06	7.30	82.97
Total datorie externă	870.93	1.70	5.12	0.32	8.91	876.74

Stocul datoriei externe s-a majorat în mărime nominală cu 5.81 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit tragerile în mărime de 1.70 mil. USD, rambursările de 5.12 mil. USD, acumularea arieratelor de dobândă de 0.32 mil. USD și diferența de curs de la deprecierea dolarului SUA față de alte valute în mărime de 8.91 mil. USD.

La data de 30 iunie 2004 stocul total al arieratelor (inclusiv acumulate în anii precedenți) a însumat 33.5 mil. USD.

Stocul datoriei externe private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 30 iunie 2004 a constituit 444.2 mil. USD (sursa: DMFAS 5.2.).